

Handläggare
Kulturförvaltningen
Mari Ferring
Telefon: 08-508 31 573

Till
Kulturnämnden
2014-05-20
Nr 7

Remissvar angående ansökan om bygglov för rivning av Birger Jarlsgatan 31, Nedre Vätan 11, samt nybyggnad av hotell

Förslag till beslut

Förvaltningen föreslår att

- Förslaget till rivning avstyrks med hänvisning till den negativa påverkan på den kulturhistoriskt värdefulla miljön vid Birger Jarlsgatan och Humlegården
- Användning för ny hotellverksamhet i den befintliga byggnaden prövas
- Att omedelbart justera paragrafen

Sammanfattning

Nedre Vätan 11, Birger Jarlsgatan 31 uppfördes ursprungligen 1881. Med början 1922 genomfördes en rad förändringar och påbyggnader efter ritningar av den kände Stockholmsarkitekten Björn Hedvall. 1932 började Hedvall rita på den vindsvåning som från och med 1934 skulle bli hans eget kontor. 1930-talsprägel, dock med 1800-talets extra höga våningshöjder, är välbevarad. Byggnaden har en stor betydelse för stadsmiljön som del av riksintresset Stockholms innerstad med värdekärnorna Esplanadsystemet, 1800-talets stenstad och Birger Jarlsgatan.

Förvaltningen anser att den för stadsmiljön kulturhistoriskt värdefulla, och hantverksmässigt byggda huset ska bevaras, och inte rivas. Förvaltningen anser också att huset kan anpassas för användning som hotell.

Kulturförvaltningen Stadsmuseet
Kulturmiljöenheten

Ryssgården, Slussen
P O Box 15025
104 65 Stockholm
Telefon 08-508 31 573
Växel 08-508 31 600
mari.ferring@stockholm.se
stockholm.se

Berit Svedberg
Kulturdirektör

Ann-Charlotte Backlund
Stadsantikvarie

Underlag för beslut

Ansökan om rivningslov och nybyggnad för hotell med tillhörande handlingar i remissen. Se ansökan i bilaga.

UTLÅTANDE

Remissen

Ärendet har remitterats från Stadsbyggnadskontoret till Stadsmuseet för svar senast 8 april 2014. Förlängd remisstid har medgivits för att ge kulturnämnden möjlighet till yttrande. Omedelbar justering.

Ärendets beredning

Ärendet har handlagts av Stadsmuseets kulturmiljöenhet.

Bakgrund

Stadsbyggnadskontoret har fått en ansökan om bygg- och rivningslov för fastigheten Nedre Vätan 11, Birger Jarlsgatan 31. Ansökan gäller rivning av hela den befintliga byggnaden och uppförande av en helt ny byggnad för hotell.

Byggnaden fick sin kulturhistoriska klassificering i april 1974 och har därefter haft en gul markering på kartan, vilket innebär bebyggelse med ett visst kulturhistoriskt värde och/eller av betydelse för stadsmiljön. Enligt Stadsmuseets bedömning har huset ett stort kulturhistoriskt värde för stadsmiljön vid Birger Jarlsgatan och Humlegården, det är också en del av riksintresset Stockholms innerstad genom värdekärnorna 1800-talets stenstad och esplanadsystemet.

Förvaltningens synpunkter

Fastigheten Nedre Vätan 11 uppfördes ursprungligen 1881. Redan under 1920-talet började den produktive Stockholmsarkitekten Björn Hedwall rita på de påbyggnader och fasadändringar som än idag präglar huset. 1934 flyttade hans eget arkitektkontor in i husets vindsvåning. Här tillkom merparten av de närmare 600 projekt som Hedwall har i sin verksförteckning. Björn Hedwalls karriär blomstrade under funktionalismen på 1930-talet och denna karaktär är synlig i fasaden Birger Jarlsgatan 31. Detta märks bland annat i bottenvåningens utformning och genom val av material såsom kalksten, krom och glas samt marmor.

Enligt den så kallade Lindhagenplanen från 1866 skulle en trädplanterad genomfartsgata dras från Nybroviken till Brunnsviken. Den något förändrade stadsplanen fastställdes 1879 och arbetet avslutades vid Engelbrektsplan 1903. Birger Jarlsgatan speglar en tid då Stockholm förvandlades till en modern storstad. Europeiska förebilder fanns bakom utformning av gatan med sina träd. Som helhet är gatans ursprungliga karaktär och bebyggelse välbevarad. Birger Jarlsgatan 31 är belägen vid Engelbrektsplan och är en del av den äldre stadsmiljön, bland annat i vyn från Humlegården. Huset ingår i riksintresset Stockholms innerstad med värdekärnorna Birger Jarlsgatan, Esplanadsystemen och 1800-talets stenstad.

Nedre Vätan 11, Birger Jarlsgatan 31 i mitten av bilden. Vy från norr. Foto Mari Ferring, Stockholms stadsmuseum.

Byggnaden ingår som en viktig pusselbit i förståelsen för stenstadens och 1800-talets stadsbyggande. Huset framstår som enkelt men väl utformat, utan att inta en huvudroll i gatubilden, med en slätputsad fasad med fönster i ramverk, puts och en indragen kungsvåning med en dekorativ balustrad. Huset är maximalt påbyggt med sina 5 våningar plus kungsvåning.

Den föreslagna nybyggnaden i vit betong och guldfärgad plåt stödjer inte omgivningen utan visar istället på en vilja att dominera och bryta mot stenstadens karaktär. Sammantaget avstyrker förvaltningen rivning av fastigheten och vill framföra att en varsam upprustning och återanvändning är att föredra. Detta sätt att se på

kulturmiljön ger stenstaden sin helhet och en hållbar och attraktiv livsmiljö i Stockholm.

Bilaga: Remiss ställd till Stadsmuseet. Ansökan om bygglov med förslag och bilder.